

Motion till riksdagen 2016/17:3046

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Sammanfattning

Skolan är en bärande del i Moderaternas plan för ett starkare Sverige. Därför lägger vi fram flera förslag för att stärka läraryrket, utöka stödet till elever som halkat efter och ge elever mer undervisningstid i ämnen där resultaten har fallit.

Vi vill förbättra förskolan genom att utöka den allmänna förskolan till att gälla från två års ålder i stället för dagens tre år och utöka möjligheten till förskola för barn i familjer med försörjningsstöd. För att säkra likvärdigheten och stärka svaga skolor vill vi införa nolltolerans mot dåliga skolor med skräddarsydda kunskapskontrakt som hjälper skolor att höja resultaten.

Vi satsar på mobbningsförebyggande arbete så att Skolverket ska kunna erbjuda ett digitalt kompetenslyft i mobbningsförebyggande åtgärder för lärare. Vi avsätter medel för att utöka antalet karriärtjänster från 17 000 till 22 000 samt fördubblar vår tidigare satsning på förstelärare i utanförskapsområden.

Vi satsar också på att införa en extra timme undervisning per dag i skolan, med start för elever i lågstadiet. Vi inför också en timme extra matematik för elever i högstadiet. Vi prioriterar en satsning på läxhjälp så att det blir obligatoriskt för alla kommuner att erbjuda läxhjälp. Vi utökar satsningen på lovskola och inför en försöksverksamhet med kombinerad lovskola och sommarkollo. För att stimulera idrott och rörelse efter skolan satsar vi medel för att alla elever ska kunna utöva en idrott på fritis.

För att höja kvaliteten på lärarutbildningen utökar vi den lärarledda undervisningen med 50 procent. Vi satsar också på fler vägar in till läraryrket för ämneskunniga akademiker.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning för att utöka den allmänna förskolan till att gälla från två års ålder i stället för dagens tre år och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på fortbildning av förskollärare och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på förskola för barn i familjer med försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på kunskapskontrakt och möjlighet för Skolverket att ta över svagpresterande skolor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på lärarassistenter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på mobbningsförebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster i utanförskapsområden och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på mer undervisningstid på lågstadiet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på mer matematik på högstadiet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på läxhjälp och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på lovskola och sommarkollo och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på idrott på fritidshem och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på att utöka undervisningstiden på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på fler vägar in till läraryrket och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad satsning på validering av kompetens och tillkännager detta för regeringen.

Anslagshänvisning

Tabell 1. Moderaternas förslag till anslag för 2017 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Anslagsförslag 2017 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Statens skolverk	1 055 963	-3 000
1:2 Statens skolinspektion	409 644	
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	712 572	
1:4 Sameskolstyrelsen	41 249	
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 868 670	-58 000
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	263 077	
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 630 000	-130 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	177 325	
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	90 692	
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	295 226	
1:11 Bidrag till vissa studier	17 525	
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	107 448	
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	1 453 775	
1:14 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 171 588	
1:15 Upprustning av skollokaler och utemiljöer	480 000	-480 000
1:16 Fler anställda i lågstadiet	2 300 000	
1:17 Skolforskningsinstitutet	23 146	
1:18 Praktisknära skolforskning	18 211	
1:19 Bidrag till lärarlöner	4 442 000	+212 000
1:20 Särskilda insatser inom skolområdet	156 420	
2:1 Universitetskanslersämbetet	137 398	
2:2 Universitets- och högskolerådet	146 782	+120 000
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 684 040	
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 066 943	
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 982 302	
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 119 873	
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 039 526	
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 504 493	
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 669 947	
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på	1 580 369	

	forskarnivå	
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 336 777
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 082 429
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 484 334
2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	854 065
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	696 179
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 506 141
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 082 273
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 499 593
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	643 531
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	369 250
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	634 496
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	227 090
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 029 306
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	323 317
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	766 819
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	254 064
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	525 658
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	234 620
2:29	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	237 135
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	92 543
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	894 005
2:32	Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	139 059
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	583 055

2:34	Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	105 206
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	197 275
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	49 490
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	97 639
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	31 987
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	476 847
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	67 386
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	408 483
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	62 277
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	433 294
2:44	Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	92 372
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	374 906
2:46	Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 458
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	373 379
2:48	Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	53 466
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	296 793
2:50	Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	47 423
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	343 773
2:52	Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	48 249
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	158 283
2:54	Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	9 513
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	62 611
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	6 102
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	127 784

2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	9 609	
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	395 592	
2:60	Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	57 840	
2:61	Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	24 553	
2:62	Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	10 580	
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 193 384	
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	579 243	+50 000
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	414 532	+300 000
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 521 132	
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	5 844 916	
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	280 061	
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	160 919	
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	373 044	
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	28 518	
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	551 309	
3:7	Institutet för rymdfysik	54 427	
3:8	Kungl. biblioteket	362 343	
3:9	Polarforskningssektariatet	46 478	
3:10	Sunet	48 755	
3:11	Centrala etikprövningsnämnden	7 257	
3:12	Regionala etikprövningsnämnder	40 912	
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	105 712	
4:1	Internationella program	81 589	
4:2	Avgift till Unesco och ICCROM	30 886	
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	10 214	
4:4	Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	17 519	
	<i>Nya anslag</i>		
Summa		72 381 263	+11 000

Politikens inriktning

Inledning

I Moderaternas plan för ett starkare Sverige ingår nolltolerans mot dåliga skolor. Alla har rätt till bra kunskaper men ingen har rätt att utsätta elever för en dålig skola. Därför är skolan en bärande del i Moderaternas plan för ett starkare Sverige.

Alla skolor ska vara bra skolor och det ska inte spela någon roll i vilken skola man går. För Moderaterna är det självklart att varje elev ska få det stöd som krävs för att nå kunskapsmålen. Det finns dock skolor där inte ens hälften av eleverna klarar kunskapskraven. Där generation efter generation lämnar skolan och går in i utanförskap. Det är oacceptabelt.

Moderaterna vill därför införa nolltolerans mot skolor som inte ger tillräckliga kunskaper. Det innebär ett stärkt statligt ansvar för dåligt fungerande skolor där staten kan besluta om att ta över driften eller lägga ned en skola – oavsett huvudman.

I svensk skola ska man lära sig allt det som krävs för att kunna stå på egna ben och komma till sin rätt i det svenska samhället. Det är avgörande för Sveriges utveckling och styrka att alla människor rustas med kunskaper. Vi ska vara ett land som byggs och konkurrerar med kunskap. Därför är det en tydlig prioritering för Moderaterna att vi inte tänker spara på skolan

Anslag 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Nolltolerans mot dåliga skolor

Moderaterna vill införa nolltolerans mot skolor som inte ger tillräckliga kunskaper. Om Skolinspektionen bedömer att en skola har kvalitetsbrister ska en åtgärdsplan upprättas. Efter åtgärdsplanen ska Skolverket sedan erbjuda dessa skolor ett särskilt kunskapskontrakt med nationella resurser kopplade till vissa åtgärder som forskningen visar stärker kunskapsresultaten.

I de fall skolan inte lyckas genomföra de åtgärder som krävs behövs ett utökat statligt ansvar. Moderaterna vill därför att en skola som trots hjälp inte lyckas lyfta resultaten övergår till statligt huvudmannaskap. Detta gäller oavsett huvudman. Vid behov läggs skolan ner. Det innebär att Skolverket får en ny enhet som är ansvarig för driften av skolor som tidigare omfattats av åtgärder i ett kunskapskontrakt, men inte lyckats förbättra resultaten.

För åtgärder kopplade till införandet av framförallt obligatoriska kunskapskontrakt och statligt huvudmannaskap av svagpresterande skolor satsar Moderaterna 1 200 miljoner kronor från och med år 2017.

Läroassistenter

För att ge lärare mer tid för att exempelvis förbereda lektioner samt fokusera på undervisningen vill Moderaterna satsa 200 miljoner kronor per år på att utöka antalet läroassistenter i skolan.

Mobbningsförebyggande arbete

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. Tyvärr är mobbning fortfarande ett stort problem. Vi vill därför satsa 2 miljoner kronor för att Skolverket i samråd med Skolinspektionen, Brå och Folkhälsomyndigheten ska utarbeta en webbaserad pilotmodell, liknande Matematiklyftet, med syfte att kunna erbjuda ett digitalt kompetenslyft i frågor som rör att förebygga mobbning, våld och kränkningar i skolan.

Anslag 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Idrott på fritis

Fritidsverksamheten har länge hamnat i skymundan. För att stimulera till rörelse och ge alla elever chans att utöva en idrott, även efter skoltid, satsar vi 10 miljoner kronor på ett aktivitetslyft för fritidshemmen.

Anslag 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Fortbildning av förskollärare

Vi förlänger också Förskolelyftet, en fortbildningsinsats för förskollärare genom att medel riktas om inom befintligt anslag. Satsningen uppgår till 35 miljoner kronor per år.

Anslag 1:19 Bidrag till lärarlöner

Karriärtjänster

Karriärtjänsterna har varit betydelsefulla. I sin granskning av den svenska skolan lyfter OECD bland annat fram vikten av goda karriärvägar för att höja läraryrkets status. Därför vill vi fortsätta bygga ut antalet karriärtjänster så att de uppgår till 22 000 tjänster. För detta avsätts 186 miljoner kronor år 2017, 316 miljoner kronor år 2018 och 496 miljoner kronor år 2019 och år 2020.

Vi förstärker även anslagen till vår tidigare satsning på fler karriärtjänster i utanförskapsområden genom att avsätta dubbelt så mycket medel som tidigare. Från och med år 2017 ökar anslaget från 26 miljoner kronor till 36 miljoner kronor år 2018, 44 miljoner kronor år 2019 och 52 miljoner kronor år 2020.

Anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Fler vägar till läraryrket genom Teach for Sweden

För att möta behovet av rekrytering behöver fler vägar till läraryrket öppnas där människor med rätt ämneskunskaper men utan lärarkompetens bereds möjlighet att ta sig in. Redan i dag finns utbildningsprogrammet Teach for Sweden som kombinerar studier i bland annat ledarskap med praktik för blivande lärare.

För att stärka möjligheten för studenter som inte valt lärarutbildningen att senare ta sig in i läraryrket och få fler som lämnat läraryrket att komma tillbaka vill Moderaterna satsa 50 miljoner kronor årligen.

Anslag 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Utöka undervisningstiden

Över tid har den lärarledda undervisningstiden på lärarutbildningen minskat. För 40 år sedan hade lärarstudenterna i snitt 24 timmar lärarledd undervisningstid på lärarutbildningen. I dag har över hälften av lärarstudenterna mindre än 8 timmar lärarledd undervisning i veckan. Undervisningstiden på lärarutbildningen behöver utökas.

Moderaterna satsar 300 miljoner kronor år 2017, 600 miljoner kronor år 2018, 900 miljoner kronor år 2019 och 1 200 miljoner kronor år 2020 för att möjliggöra att den

genomsnittliga lärarledda utbildningstiden kan öka från dagens knappa 8 timmar till uppemot 12 timmar per vecka.

Anslag 2:2 Universitets- och högskolerådet

För att stärka och påskynda valideringen av utländsk kompetens tillförs Universitets- och högskolerådet 120 miljoner kronor år 2017.

Utgifter som faller under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, Anslag 1:1 Kommunalekonomisk utjämning

Allmän förskola från två års ålder

Moderaterna vill skapa ökade förutsättningar för en bättre och mer tillgänglig förskola. Vi vill att den allmänna förskolan ska utökas till att gälla från två års ålder i stället för dagens tre år. Det skulle innebära att Sveriges familjer får möjlighet till avgiftsfri förskola för sina barn 15 timmar i veckan redan från det att barnet är två år gammalt. Det ger också fler familjer, särskilt de med små inkomster, ännu bättre möjligheter att kombinera familjeliv med arbete.

För införandet av allmän förskola från två års ålder satsas 500 miljoner kronor år 2019 och 1 miljard kronor från år 2020.

Utökad möjlighet till förskola för barn i familjer med försörjningsstöd

Förskolans uppgift att lägga grunden inför skolstarten spelar särskilt stor roll för barn som kommer från studieovana hem. Därför bör barn till föräldrar som står utanför arbetsmarknaden få mer tid i förskolan. Medel avsätts för att ge alla barn, vars föräldrar har fått försörjningsstöd mer än sex månader året innan, 30 timmar per vecka på förskolan.

Satsningen uppgår till 1 miljard kronor per år från år 2017.

En timme mer undervisningstid per dag

Jämfört med andra länder missar en svensk elev nästan ett helt år i undervisningstid under grundskoleåren. Internationella studier ger stöd för sambandet mellan utökad undervisningstid och kunskapsresultat. Utökad undervisningstid har exempelvis visat sig ge tydliga positiva effekter för elevernas resultat i matematik såväl i lägre som högre årskurser.

Moderaterna satsar därför 1 325 miljoner kronor år 2017, 2 650 miljoner kronor år 2018, 3 975 miljoner kronor år 2019 och därefter 5 300 miljoner kronor per år som ett första steg för att Sveriges elever ska få en timme mer undervisningstid per dag.

Mer matematik

För att stärka svenska elevers matematikkunskaper står vi också i fortsättningen bakom vårt förslag om en extra timme matematik i veckan på högstadiet. För detta avsätts 245 miljoner kronor år 2017 och därefter 490 miljoner kronor per år.

Lovskola

Moderaterna satsar ytterligare 450 miljoner kronor per år på obligatorisk lovskola från årskurs sex till årskurs nio för alla som riskerar att halka efter. 10 miljoner kronor avsätts för en försöksverksamhet med sommarkollo för nyanlända elever.

Obligatorisk läxhjälp

Vi föreslår att det införs obligatorisk läxhjälp, det vill säga en skyldighet för kommuner och fristående huvudmän att erbjuda läxhjälp till alla elever från årskurs 4 till 9, för att alla elever ska få goda förutsättningar att lyckas. För detta avsätts 390 miljoner kronor per år från 2017.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Betty Malmberg (M)

Erik Bengtzboe (M)

Alexandra Anstrell (M)

Hanif Bali (M)

Michael Svensson (M)

Maria Stockhaus (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)